

MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA PER A L'ATORGAMENT DEL NOM DE L'ALCALDE DE VIC MARIÀ SERRA I BADELL A UN ESPAI PÚBLIC DE LA CIUTAT

El senyor MARIÀ SERRA I BADELL (Vic, 7 de desembre de 1894 -Mèxic DF, 4 de novembre de 1944) va ser escollit alcalde de Vic en les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931. Va ser alcalde de la nostra ciutat en dos períodes, els anys 1931-1934 i 1936-1938.

Al web de la *Fundació Irla* podem consultar uns apunts de la seva biografia¹:

“El 1927 es casà amb Dolors Oms i Bosch (Vic, 1898 - Mèxic DF, 1976) amb qui tingueren tres fills: Josep (Vic, 1928), Enric (Vic, 1929 - Cuernavaca, 1963) i Montserrat (Vic, 1932).

A les eleccions municipals d'abril de 1931 formà part de la candidatura conjunta del Partit Catalanista Republicà -del qual en formava part- i del Grup Obrer, que guanyà els comicis. Fou elegit alcalde i poc després s'adheriria a ERC. Cessà com a alcalde el 2 de desembre del 1933.

Tornà a ser escollit regidor a les eleccions municipals de gener de 1934. Pel juny fou escollit cap del somatent i durant els Fets del Sis d'Octubre de 1934 proclamà l'estat català a Vic hissant l'estelada a l'Ajuntament. Fou cessat com a regidor i empresonat per aquests fets. El febrer de 1936, amb el triomf del Front d'Esquerres, fou restituit com a regidor.

A començaments de la Guerra Civil, el juliol del 1936, tornarà a ser elegit alcalde, fins el setembre del 1938, pocs mesos abans de l'ocupació de Vic per part del bàndol franquista, que deixà el càrrec per motius de salut.

(...)

El 1939, a la fi de la Guerra Civil, va exiliar-se a França, on va retrobar-se amb la seva esposa, fills i cunyada i hi van viure durant tres anys fins que el

¹ <https://memoriaesquerra.cat/biografies/serra-badell-maria>, a càrrec de Josep Vall i Segura.

14 d'abril de 1942 embarcaren a Marsella al Maréchal Lyautey rumb a Casablanca, fent escala a Orà. I des de Casablanca a bord del Nyassa arribaren a Veracruz el 22 de maig.

S'instal·laren a Mèxic DF on visqué amb forces penúries treballant en el ram de la pell, fins la seva mort, dos anys després, víctima d'un càncer d'estómac.”

Concretament, Marià Serra i Badell va perdre el càrrec d'alcalde en les eleccions municipals del 14 de gener de 1934, de les que en sortiria alcalde el candidat Tradicionalista, Joan Traveria i Pubill amb el recolzament dels regidors d'ERC, entre ells el propi Serra i Badell. A finals del 1934 l'autoritat militar va suspendre l'Ajuntament i va nomenar una comissió gestora, al capdavant de la qual hi havia el mateix Joan Traveria, sense la participació dels regidors d'Esquerra ni de la Lliga. Aquests últims es reincorporarien a l'Ajuntament el 2 de maig del 1935, fent possible el nomenament del seu candidat, Manuel Gros i Ragner.

Una vegada declarada la guerra civil, el 18 de juliol del 1936, es va constituir el Comitè Antifeixista de Vic que, en un dels seus primers acords, va decidir declarar la seva autoritat per damunt de la de l'Ajuntament, situació que duraria fins l'octubre de 1936, data en que es va suprimir el Comitè Antifeixista.

El 20 de juliol de 1936, l'alcalde Manuel Gros, juntament amb la resta de regidors de la Unió Catalanista –la coalició formada entre la Lliga i els tradicionalistes i que tenia el govern de la ciutat- varen presentar la dimissió dels seus càrrecs. El 30 de juliol, en una sessió de l'Ajuntament amb la presència dels regidors de la Coalició d'Esquerres, va donar l'alcaldia a en Marià Serra i Badell.

Durant la Guerra Civil, en Marià Serra i Badell destacà pel seu tarannà conciliador com es demostra en la seva actuació durant els “Fets de maig del 1937”. Enmig de les diputes, va publicar un article en to conciliador on es lamentava de la situació i demanava la normalització de la vida ciutadana i es manifestava contra els qui no feien cas de les disposicions del govern central. En cap moment, com a persona o des de l'Ajuntament va impulsar cap acte de represàlia i sempre que va estar en les seves mans els va impedir. Per desgràcia no va poder evitar moltes morts provocades

per una situació de guerra i l'aflorament d'odis i rancúnies que el conflicte bèl·lic provoca. Per exemple, la mort el dia 7 d'agost del 1936 d'en Joan Traveria, que havia estat alcalde tradicionalista de Vic.

A banda de la seva inqüestionable contribució política a nivell de país, és reconegut per la seva tasca social i la preocupació pels problemes de la ciutat. Principalment en destaca la seva actuació en la construcció d'escoles. Durant el seu mandat es van construir dos centres amb capacitat per a 300 alumnes cadascun: els centres que van arribar als nostres dies amb els noms de Jaume Balmes i Sant Miquel dels Sants. També és ben coneguda la seva intervenció decisiva en la solució de l'abastiment d'aigua a la ciutat.

No podem oblidar que gràcies a l'actuació d'homes i dones com en Marià Serra i Badell, no va ser destruït el Museu Diocesà. El 21 de juliol del 1936 un grup d'homes volia continuar la destrucció, que ja havien iniciat calant foc a la catedral, amb la destrucció del palau Episcopal que era on estava ubicat el Museu Diocesà, només l'oposició de Membres del Comitè local va poder impedir que la destrucció del Museu fos efectiva.

Al febrer de 2015, el ple de l'Ajuntament de Vic va aprovar fer un acte d'homenatge a la figura de l'alcalde en forma de conferència que va dur a terme l'historiador Jordi Figuerola amb el títol "Memòria i Història: l'alcalde de Vic, Serra Badell, durant la Segona República i la Guerra Civil". Paral·lelament s'aprova l'edició d'una memòria sobre la seva figura, així com també la d'un llibre sobre "L'Ajuntament de Vic i els seus alcaldes durant la República i la Guerra Civil". Va ser la culminació d'un debat a favor de la recuperació de la memòria històrica que va iniciar als anys noranta el grup municipal d'ERC i el seu portaveu Josep Mª Font, seguit d'una moció d'ICV al 2013, i l'acord final entre CiU i ERC al 2015. Va ser, per tant, el fruit del respecte, el consens i la unitat entre les diferents forces polítiques i democràtiques del consistori de la Ciutat de Vic.

És fonamental continuar treballant per a la restitució de la memòria històrica del nostre país en el període de les dues repúbliques i la guerra civil. Historiadors com el propi Jordi Figuerola, Josep Casanovas, Xavier Tornafoch o Francesc de Rocafiguera, entre d'altres, han posat llum a la història del període republicà a Vic i els seus alcaldes.

A la vegada, la Ciutat de Vic ha de permetre continuar rendint homenatge a les persones que van ser decisives en la condemna de la violència i la promoció de la democràcia, la república i la identitat de Catalunya, independentment de la seva ideologia política. És molt important posar en valor les persones d'esperit democràtic i conciliador que avantposen el consens i el respecte entre les persones, ja siguin de pensament conservador o bé progressista.

Marià Serra i Badell representa aquells homes i dones, que en una època molt difícil, varen defensar els seus ideals de democràcia i de país i ho van fer intentant buscar conciliació entre posicions polítiques enfrontades.

Considerem que el Sr. Marià Serra i Badell és mereixedor d'un nou i definitiu reconeixement d'aquest Consistori i de la Ciutat de Vic.

Per tot això sol·licitem al ple l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER. Atorgar el nom de l'alcalde Marià Serra i Badell a un carrer o plaça pública de la ciutat.

SEGON. Convidar als seus descendents familiars a l'acte públic d'inauguració de la incorporació de Marià Serra i Badell al nomenclàtor de la Ciutat de Vic.

Maria Balasch

Portaveu del Grup Municipal d'ERC